

**„W krainie
bajki i baśni”
Program
edukacji czytelniczej**

Opracowała:

mgr Katarzyna Kowal

Program autorski
realizowany w Miejskim Przedszkolu nr 65 w Katowicach
w roku szkolnym 2016/2017
w wieku przedszkolnym.

Terapeutyczne wartości literatury na podstawie bajek i baśni.

Program stanowi rozszerzenie treści podstawy programowej
wychowania przedszkolnego(załącznik nr 1 do rozporządzenia
MEN z dnia 23.12.2008r. (D.U. Nr 4 poz.17)
w obszarze;

- 14. Kształtowanie gotowości do nauki czytania i pisania;**
5) słucha np. opowiadań, baśni i rozmawia o nich, interesuje się książkami.
- 15. Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne;**
2) zna nazwę miejscowości, w której mieszka, zna ważniejsze instytucje i orientuje się w rolach społecznych pełnionych przez ważne osoby,
3) wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a stolicą Polski jest Warszawa;
4) nazywa godło i flagę państwową państwową, zna polski hymn
i wie, że Polska należy do Unii Europejskiej;

Spis treści;

- Wprowadzenie.
- Uzasadnienie napisania programu .
- Cele ogólne programu.
- Cele szczegółowe.
- Środki realizacji programu.
- Szczegółowe formy aktywności.
- Ewaluacja .
- Bibliografia

Motto:
**„ Niech się dzieci śmieją,
Niech będą szczęśliwe”**
Janusz Korczak

Wstęp

Edukacja czytelnicza opiera się głównie na wykorzystywaniu terapeutycznych wartości literatury w pracy z dziećmi przedszkolnymi.

Czytanie, jako jeden z podstawowych elementów procesu bajkoterapeutycznego, prowadzi do istotnych zmian w procesie wychowawczym.

Dostarcza bodźców do rozwoju emocjonalnego. Przyczynia się do wzbogacenia wyobraźni i rozszerza zakres spostrzeżeń i pojęć oraz rozwoju intelektualnego.

Czytelnictwo przyczynia się do kształtowania postaw, wzbogacania słownika, przyrostu wiedzy. Może stać się też inspiracją do różnych form aktywności intelektualnej, plastycznej, albo tylko formą relaksacji.

Droga dziecka o obniżonej sprawności intelektualnej do książki jest znacznie dłuższa niż u dzieci w normie intelektualnej.

Samo oglądanie książek pełni już funkcję terapeutyczną. Sprawia, bowiem dziecku przyjemność i daje zadowolenie z samodzielnie wykonanego zadania.

Ważną funkcję estetyczną pełnią ilustracje. Dziecko znajdując się w świecie kolorów, odbiera wrażenia estetyczne, poznaje nowe treści, uczy rozpoznawać różne techniki plastyczne oraz nabiera chęci do własnych ekspresji plastycznych. Poznawanie treści książki ma wpływ na rozwój myślenia logicznego – inspirując do wiązania faktów zgodnie z prawem przyczyny i skutku.

Poznawanie i przeżywanie sytuacji zawartych w czytanych opowiadaniach, bajkach i legendach dostarcza dziecku wielu ważnych informacji o otaczającym je świecie. Literatura dziecięca posiada wartości poznawcze, a przede wszystkim wychowawcze.

Uzasadnienie napisania programu

Literatura dla dzieci zawsze miała i ma nadal ogromny wpływ na wychowanie i ich rozwój psychiczny. Aby umożliwić dziecku jeszcze bliższy kontakt z książką opracowałyśmy w tym celu program edukacji czytelniczej dla dzieci przedszkolnych „W krainie bajki i baśni”.

Uczenie się dzieci odbywa się w różnych sytuacjach również w czasie czytania baśni, opowiadań i bajek, legend, oraz oglądania ich ilustracji.

W programie tym uwzględniono przede wszystkim treści związane z tematami ukazującymi dzieciom ich miejsce w środowisku przedszkolnym i rodzinnym, regionalnym, sposobami radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych oraz przyswojenie podstawowych pojęć takich jak pomoc, opieka, współczucie, koleżeństwo, przyjaźń, opieka nad rodzeństwem, uprzejmość. Gorącym orędownikiem podmiotowego traktowania dzieci był Janusz Korczak. Walka o dobro, sprawiedliwość i ochronę praw dziecka, poznanie i zgłębianie jego potrzeb wypełniły całe życie Janusza Korczaka. Jego dokonania zdumiewają nas do dziś swoją aktualnością, wzbudzają podziw i zainteresowania.

Centralnym motywem działalności i twórczości J. Korczaka stanowi – prawo każdego dziecka do życia i odpowiedniego jego poziomu.

Z naczelnej zasady przyjętej przez J. Korczaka, iż dziecko jest człowiekiem wynika troska o wciąż gwałcone przez dorosłych prawa. Spośród wielu praw, o których pisał i o które walczył, jako zasadnicze należy wymienić:

- prawo do szacunku,
- prawo do niewiedzy,
- prawo do niepowodzeń i łez,
- prawo do upadków,
- prawo do własności
- prawo do tajemnicy

- prawo do radości
- prawo do wypowiedzenia myśli i uczuć
- prawo do dnia dzisiejszego

Nie można wychować dobrego dziecka bez pokazania, przybliżenia jemu jego „małej ojczyzny”, bez nauczania szacunku dla tej tradycji, przeszłości. Kształtowanie tych pojęć należy rozpocząć od najmłodszych lat, kiedy to dziecko szczególnie jest podatne na wychowawcze oddziaływanie.

Przedszkole musi wychowywać wrażliwego, tolerancyjnego, wartościowego człowieka, przywiązanego do swojego miejsca zamieszkania, znającego środowisko bliższe i dalsze, a także swój kraj Polskę i Europę..

Obserwując dzieci zwróciliśmy uwagę na wysoki poziom rozwoju umysłowego, a poza tym dzieci interesują się krajami Unii Europejskiej. Rodzice często podróżują po świecie, a dzieci wyjeżdżają na wakacje razem z nimi do krajów europejskich.

Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom napisaliśmy program, gdzie poprzez bajki z różnych krajów Unii Europejskiej chcieliśmy przybliżyć idee korczakowskie gdyż dzieci, są szczególnie podatne na wychowawcze oddziaływanie. Dziecko musi rozpocząć poznawanie świata od swojego najbliższego rodzinnego otoczenia, pokochać je i być dumnym z przynależności do niego.

Program dostosowano do potrzeb i możliwości dzieci przedszkolnych, oraz ich tempa rozwoju.

Dziecko podczas zajęć uczestniczy w działaniu, przeżywaniu i poznawaniu otaczającego go świata. Ma to duży wpływ na kształtowanie osobowości dziecka.

Przygotowany program edukacji czytelniczej pozwala na rozwinięcie zdolności poznawczych każdego dziecka na miarę jego możliwości, oraz inspiruje do działania.

Program został napisany na podstawie bajek, baśni, legend, opowiadań znanych autorów.

Cele ogólne programu:

- Kształtowanie emocjonalnego stosunku do książki jako źródła przeżyć i wiedzy.
- Budzenie ciekawości poznawczej.
- Rozwijanie więzi emocjonalnej z osobami bliskimi.
- Rozwijanie twórczej inwencji dzieci.
- Budzenie zainteresowań czytelniczych.
- Kształtowanie szacunku dla najbliższych.
- Rozwijanie fantazji dziecka.
- Dostarczanie wiadomości na temat najbliższego otoczenia, współżycia i współdziałania w grupie oraz kształtowanie postaw.
- Kształcenie poprawnych wypowiedzi i umiejętności wyrażania myśli.

10. Usprawnianie funkcji wzrokowych, słuchowych i manualnych.

11. Rozwijanie mowy dziecka.

12. Zaznajomienie dzieci ze sposobami radzenia sobie w różnych sytuacjach.

13. Przygotowanie do nauki czytania i pisania.

14. Wzbogacanie zakresu pojęć.

15. Kształtowanie dojrzałości emocjonalno-społecznej, wyrabianie samodzielności, zaradności, dyscypliny, umiejętności samooceny oraz oceny zdarzeń.

16. Rozwijanie zainteresowania otaczającym światem.

17. Rozbudzanie zainteresowania regionem.

18. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej.

19. Rozumienie pojęcia; Unia Europejska, Europa.

Cele operacyjne- dziecko;

- Uważnie słucha czytanego opowiadania i bajki.
- Umie rozpoznawać postacie z czytanych opowiadań i bajek.
- Potrafi dokonać oceny postaw bohaterów.
- Umie dostrzegać potrzeby innych.
- Prawidłowo komunikuje się z innymi dziećmi.
- Przewiduje konsekwencje swojego postępowania.
- Rozumie znaczenie różnych pojęć.
- Nabywa wiadomości o najbliższym otoczeniu.
- Dostrzega dobro i zło
- Potrafi opisać obrazki, odpowiadać na pytania
- Przestrzega zasad i norm obowiązujących w grupie
- Wzbogaca słownik mowy biernej i czynnej
- Spontanicznie wypowiada własne myśli
- Samodzielnie podejmuje zabawę
- Potrafi okazać swoje uczucia
- Potrafi cieszyć się ze swoich sukcesów
- W miarę swoich możliwości, maluje, koloruje malowanki, obrysowuje, stempluje, wydziera
- Segreguje, dopasowuje, wyodrębnia
- Umie nazwać kraj w którym mieszka
- Rozpoznaje symbole narodowe

- Wie, że Warszawa jest stolicą Polski
- Zna symbole Unii Europejskiej
- Wie, że Polska jest jednym z krajów Unii Europejskiej
- Zna nazwy kilku państw Unii Europejskiej

Środki realizacji programu ;

- Czytanie tekstów bajek, baśni i opowiadań przez zaproszonych gości.
- Analiza tekstu, próby oceny bohaterów.
- Oglądanie ilustracji.
- Rozpoznawanie postaci i pokazywanie na obrazkach.
- Opowiadanie tekstu.
- Układanie historyjek obrazkowych.

7. „Jak powstaje książka”

- Tworzenie własnych książeczek
 - Wykonanie zakładek

8. Zorganizowanie „kącika książki”.

9. Organizowanie „Poranki z bajką” (raz w miesiącu)

10. Teatrzyk kukielkowy.

11. Spotkania z biblioteką

12. Uczestniczenie w przedstawieniach teatralnych

13. Organizowanie konkursów literackich

„Rok z Kubusiem Puchatkiem”

Lp.	Temat zajęć	Termin realizacji
1.	Cztery pory roku z Kubusiem Puchatkiem	Wrzesień
2.	Jesień w Stumilowym Lesie	Październik
3.	Puchatkowe Zoo	Listopad
4.	Cudowne święta Kubusia Puchatka	Grudzień
5.	Zimowe zabawy przyjaciół Puchatka	Styczeń
6.	Leśna szkoła Puchatka-pogoda	Luty
7.	Przygody w Stumilowym Lesie- Ucieczka Maleństwa	Marzec
8.	Wiosenne zabawy Kubusia	Kwiecień
9.	Kocham Cię Puchatku	Maj
10	Przeprowadzka Tygryska	Czerwiec

„Legandy i baśnie w literaturze dziecięcej”

LP	Temat zajęć	Termin realizacji
1.	Legenda o smoku wawelskim - Małopolska	listopad
2.	Legenda o skarbniku -Śląsk	grudzień

3.	Legenda o Orlim gnieździe - Polska	styczeń
4.	Pinokio Carlo Colodii- Włochy	luty
5.	Czerwony Kapturek- Francja	marzec
6.	Calineczka Andersen - Dania	kwiecień
7.	Ewaluacja zajęć czytelniczych	czerwiec

Efekty wynikające z realizacji programu autorskiego;

dla przedszkola:

- kształtowanie absolwenta przedszkola zainteresowanego książką,

dla dzieci:

- kształtowanie dobrego kontaktu z książką,
- dostarczenie dobrej literatury z wartościowym tekstem i ilustracją,
- zainteresowanie umiejętnością czytania,
- podejmowanie różnorodnych form twórczości związanych z literaturą dla dzieci,
- poznanie księgarni, biblioteki i teatru.

Codzienny kontakt z książką umożliwia dzieciom również bardzo dobrze wyposażona grupowa biblioteczka. Wystawione są tu książeczki o różnej tematyce. Obok książek przyrodniczych znajdują się utwory polskich poetów, jak J.Brzechwa, D.Gellner czy J.Tuwim. Na półkach dziecko znaleźć może też baśnie braci Grimm, H. Ch. Andersena czy Ch.Perault'a. W naszej biblioteczce wyłożone są również książeczki wykonane przez same dzieci. Powstały ona na podstawie wysłuchanych utworów. Dziecko może samo sięgnąć po interesującą je pozycję, w skupieniu oglądać ilustracje Jest to też moment na wymianę swych spostrzeżeń z koleżanką czy kolegą. Sposobów wykorzystania utworów literatury dziecięcej w przedszkolu jest bardzo wiele; zależą one od inwencji i pomysłowości nauczycielki. Najważniejsze

jest jednak, by praca z wybranym utworem miała wielostronny charakter, była dla dzieci radością i zabawą. Wtedy dopiero piękno wierszy i baśni dla dzieci będzie w pozytywny sposób oddziaływać na sferę doznań oraz przeżyć małych czytelników.

Bibliografia;

- *Podstawa programowa wychowania przedszkolnego*
- *Gruszczyk – Kolczyńska E. , Zielińska E. , „Wspomaganie rozwoju umysłowego trzylatków i dzieci starszych wolniej rozwijających się”, WSiP – Warszawa 2000*
- *Mystkowska H. , „Rozwijamy mowę i myślenie dziecka w wieku przedszkolnym”, PZWS – Warszawa 1972*
- *Gruszczyk – Kolczyńska E. Zielińska E. „Wspomaganie dzieci w rozwoju zdolności do skupiania uwagi i zapamiętywania”*

Ewaluacja :

Ewaluacja programu będzie prowadzona pod koniec roku szkolnego. Uzyskane wyniki ewaluacji będą analizowane i wykorzystywane do wprowadzenia zmian w programie.

Narzędzia służące przeprowadzeniu ewaluacji:

Ankieta dla dzieci

Ankieta dla rodziców

Test sprawdzający wiadomości dzieci po ukończeniu edukacji przedszkolnej